

BBABAC – Bachelorppgave

Bacheloroppgave

Foreldres opplevelser av støtte i omsorgsovertakelsesprosessen: En undersøkelse av barnevernets rolle og innflytelse på rettferdighet og rettigheter.

Universitetet
i Stavanger

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Bachelor i barnevern

Stavanger, mai 2024

Kandidatnummer: 6055.

Antall ord ekskludert forside og innholdsfortegnelse: 9649

OPPGAVENS INNHOLD OG STRUKTUR

Forord

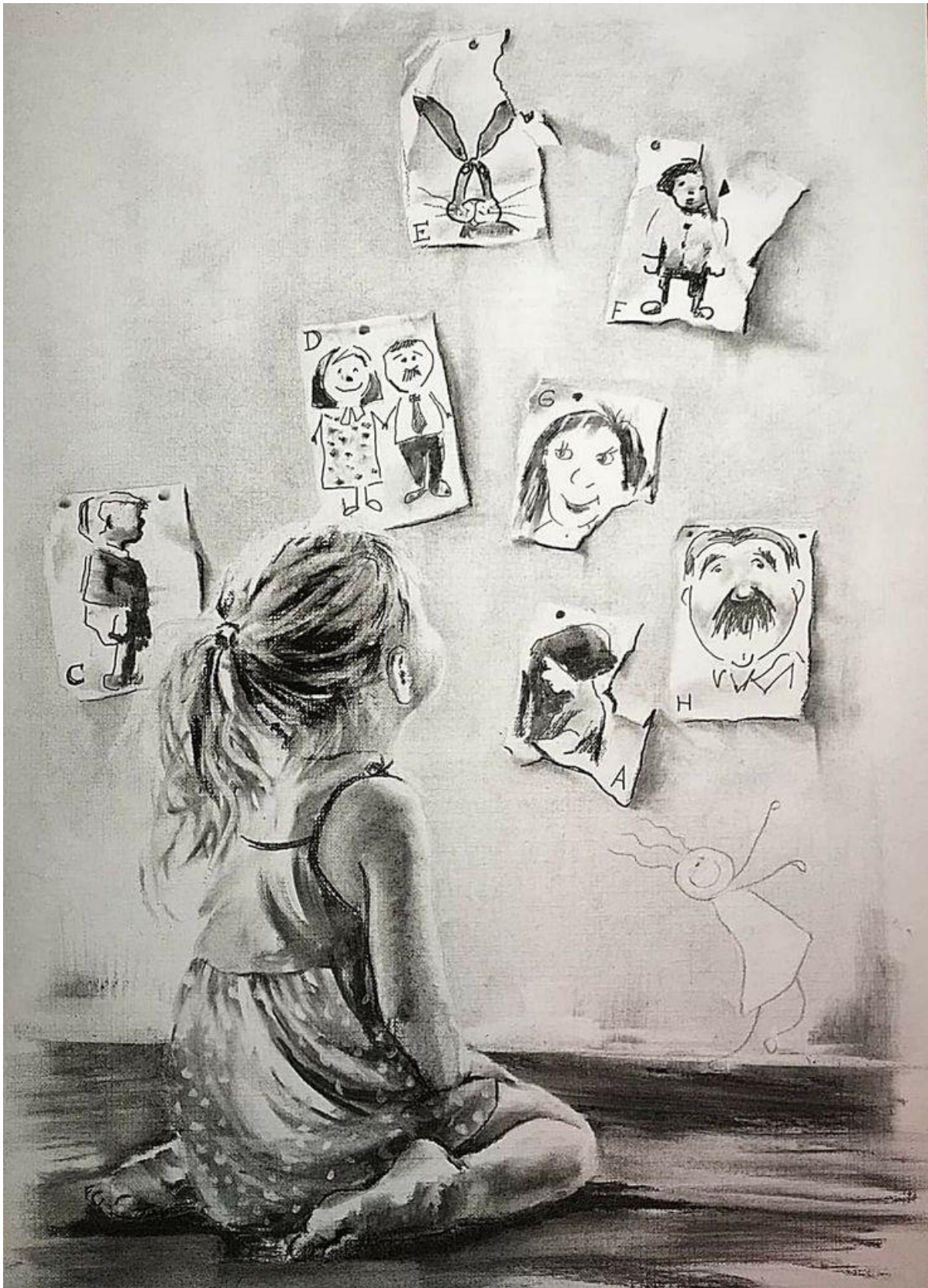
Denne bacheloroppgaven representerer kulminasjonen av min utdanning i barnevern ved Universitetet i Stavanger, og er et dypdykk i foreldres opplevelser av støtte og oppfølging fra barnevernet under prosessen med omsorgsovertakelse. Valget av temaet stammer fra en personlig interesse for barnevernets dynamikk og innvirkningen disse prosessene har på familier, spesielt i krisetider.

Jeg ønsker å takke min veileder for en verdifull veiledning og støtte gjennom forskningsprosessen. Veilederens innsikt og tilbakemeldinger har vært avgjørende for kvaliteten på arbeidet presentert i oppgaven.

En spesiell takk går også til mine medstudenter og fakultetsmedlemmer ved Universitetet i Stavanger for deres inspirerende diskusjoner og kritiske perspektiver som har beriket mitt syn på emnet.

Til slutt vil jeg uttrykke min takknemlighet til min familie og venner for deres støtte og oppmuntring gjennom min akademiske reise. Deres tro på meg har vært en konstant motivasjon og har hjulpet meg å strebe etter å fullføre denne oppgaven med integritet og dedikasjon.

Stavanger, 2024

Figur 1. Omsorgsovertakelsesprosessen, av Anonym, u.å., Pinterest.

(<https://no.pinterest.com/pin/63331938502870693/>).

INNHALDSFORTEGNELSE

Forside: Bacheloroppgave	1
OPPGAVENS INNHold OG STRUKTUR.....	2
Forord.....	2
INNHALDSFORTEGNELSE.....	4
INNLEDNING	6
Bakgrunn for valg av tema	6
Presentasjon av problemstilling og forskningsspørsmål	6
Problemstilling.	6
Forskningsspørsmål:.....	6
Avgrensning av problemstilling	6
Begrepsavklaringer i problemstillingen	7
Omsorgsovertakelse	7
Støtte og oppfølging	7
Rettigheter og rettferdighet	8
Formål med oppgaven	8
Disposisjonen i resten av oppgaven	8
TEORETISK FORSTÅELSESRAMME.....	9
Eksisterende litteratur.....	9
Presentasjon av teorier	10
Systemteori.....	10
Juridiske rammer	11
Definisjon av begreper i studien.....	12
Maktløshet og stigma	12
Traumeinformert omsorg.....	13
Familieråd.....	13

Vurdering av teorier	13
METODE	14
Valg og begrunnelse av metode.....	14
Begrensninger i metoden.....	14
Datainnsamling.....	15
Metode for datainnsamling.....	15
PICO-skjema.	15
Inklusjons- og eksklusjonskriterier	16
Gjennomføring av søket i datainnsamlingen.....	16
Analyse.....	23
Studiens troverdighet (validitet).....	26
FUNN OG DRØFTING	27
Presentasjon av funn.....	27
Opplevelsen av maktløshet og stigma.....	27
Påvirkningen av tidligere traumer på evne til omsorg og interaksjon med barnevernet	28
Nødvendigheten av støtte og inngrep.....	29
Drøfting av funn	30
Drøfting av resultatene i forhold til problemstillingen og forskningsspørsmål	30
Drøfting av funn i lys av teori	32
AVSLUTNING.....	34
Konklusjon	34
Kritikk av studien	35
REFERANSELISTE	36
VEDLEGG.....	39

Totalt antall ord i oppgaven: 10422.

INNLEDNING

Bakgrunn for valg av tema

Bakgrunnen for valget av tema er basert på betydelige behov og mangler som er identifisert innenfor barnevernsfeltet (Enlander et al., 2022, s. 670 & 674). Studier og statistikk peker på konsekvensene av barnevernets inngrep i familier og understreker behovet for ytterligere, og mer omfattende forskning på området (Statistisk Sentralbyrå, u.å.; Enlander et al., 2022, s. 665). For eksempel, Morgan et al. (2019) påpeker betydelig mangel på litteratur som adresserer hva som fungerer når det gjelder støtte for fødselsmødre etter at barna er tatt av barnevernet (s. 137). Deres studie fremhever det presserende behovet for kvalitetssikret, tilgjengelig og passende terapeutisk støtte til denne sårbare gruppen (Morgan et al., 2019, s. 138-139). Tilsvarende, nasjonale statistikker og rapporter viser antall barn som plasseres under barnevernets omsorg, og behovet for å evaluere hvordan prosessen påvirker foreldrene og familiene (Statistisk Sentralbyrå, u.å.).

Problemstillingen i studien adresserer både foreldres opplevelser og de konkrete støtte- og oppfølgingsmekanismene som barnevernet tilbyr (Morgan et al., 2019; Otterlei et al., 2021; Enlander et al., 2022). Den åpner også for diskusjon rundt hvordan barnevernet kan forbedre sin praksis for å bedre imøtekomme behovene til familier i krise (Morgan et al., 2019; Otterlei et al., 2021; Enlander et al., 2022).

Presentasjon av problemstilling og forskningsspørsmål

Problemstilling: "Hvordan opplever foreldre, støtte og oppfølging fra barnevernet gjennom prosessen med omsorgsovertakelse? "

Forskningsspørsmål: "Hvilken innvirkning har denne støtten på foreldres evne til å håndtere situasjonen og deres opplevelse av rettferdighet og rettigheter? "

Avgrensning av problemstilling

Å avgrense problemstillingen er nødvendig for å håndtere kompleksiteten og bredden av temaet innenfor rammen av studien, som diskutert i litteraturen (Thidemann, 2019, s. 43-50). Studien setter søkelys på foreldres opplevelser av støtte og oppfølging fra barnevernet, en avgrensning som utelukker andre aktørers perspektiver og dypere analyser av barnevernets

praksis på grunn av oppgavens begrensede omfang (Thidemann, 2019, s. 43-50). Jeg har også begrenset geografiske rekkevidden av studien for å sikre mer målrettet analyse (Thidemann, 2019, s. 43-50). Videre tar jeg hensyn til tidsbegrensninger ved å inkludere kun nyere forskning og litteratur, som utelukker mulig relevante eldre studier (Eradajaye & Folkman, 2023, s. 7). Disse avgrensningene sikrer grundig og fokusert undersøkelse av problemstillingen innenfor rammen av en bacheloroppgave (Eradajaye & Folkman, 2023; Thidemann, 2019).

Begrepsavklaringer i problemstillingen

Omsorgsovertakelse

Omsorgsovertakelse refererer til en av de mest inngripende tiltakene som barneverntjenesten kan iverksette, hvor barnets velferd anses å være i fare under de nåværende omsorgsforholdene (Aarset, & Bredal, 2018, s. 13 & 27). Dette tiltaket involverer overføring av omsorgen fra biologiske foreldre eller primære omsorgsgivere til staten, representert ved barneverntjenesten (Aarset, & Bredal, 2018, s. 3). Prosessen er basert på vurdering av foreldrenes manglende evne til å ivareta barnets grunnleggende behov, inkludert mangel på emosjonell omsorgskompetanse og utilstrekkelig mentaliseringsevne (Aarset, & Bredal, 2018, s. 8-9). Omsorgsovertakelse benyttes som løsning når det er essensielt for barnets sikkerhet og utvikling, men innebærer samtidig betydelig inngripen i familiens private sfære (Aarset, & Bredal, 2018, s. 13).

Støtte og oppfølging

I studien av Kojan og Lonne (2012) fokuserer begrepene "støtte" og "oppfølging i barneverntjenester på å fremme familiens velferd, og å forebygge behovet for omsorgsovertakelse, gjennom tjenester som økonomisk hjelp og rådgivning, og andre ressurser som bidrar til å styrke familiens kapasitet (s. 96-99). Oppfølging sikrer tilpasning av tjenester til familiens skiftende behov og forhold gjennom kontinuerlig evaluering og justering (Kojan & Lonne, 2012, s. 100). Dette kan omfatte regelmessige møter med barneverntjenesten, oppfølging av barnets utvikling, og tilpasning av tiltak basert på familiens respons og fremgang (Kojan & Lonne, 2012, s. 100).

Rettigheter og rettferdighet

Rettferdighet i barnevernet kan defineres som samsvar mellom barnevernets handlinger og juridiske og etiske standarder som sikrer beskyttelse av barns velferd, samtidig som foreldrenes rettigheter og behov ivaretas (Sandberg, 2023, s. 106 & 114-115). Rettferdighet krever at beslutningsprosessen er transparent og rettferdig, og at alle parter får mulighet til å bli hørt før omsorgsovertakelse finner sted (Sandberg, 2023, s. 106 & 114-115).

Rettigheter i denne sammenhengen refererer spesifikt til de juridiske rettighetene foreldre og barn har under barnevernets prosesser (Otterlei et al., 2021, s. 193; Sandberg, 2023, s. 106 & 114-115; Barnevernsloven, 2021). Dette inkluderer retten til forhåndsvarsel om omsorgsovertakelse, rett til advokatbistand, og rett til å delta i beslutningsprosessen (Otterlei et al., 2021, s. 193; Barnevernsloven, 2021). Rettighetene er ment å beskytte individer mot vilkårlige eller urettferdige inngrep fra barnevernets side, og sikre at alle tiltak som iverksettes er i barnets beste interesse (Otterlei et al., 2021, s. 193; Barnevernsloven, 2021).

Formål med oppgaven

Gjennom å sette søkelys på foreldrenes opplevelser av støtte og oppfølging fra barnevernet, søker studien å bidra til å fylle gapet i litteraturen og forståelsen av behovene til familier som berøres av barnevernet, og dermed gi viktig bidrag til praksis og politikk på området (Morgan et al., 2019).

Disposisjonen i resten av oppgaven

I resten av oppgaven vil det først presenteres grundig gjennomgang av relevant teori og tidligere forskning på området i kapittel "Teoretisk forståelsesramme". Kapitlet vil bidra til å etablere solid teoretisk fundament for analysen som følger. Deretter vil kapittel "Metode" beskrive metodene som ble anvendt for å samle inn og analysere data, og gi detaljert redegjørelse for analyseprosedyrer. I kapittel "Funn og drøfting" presenteres analysen av dataene, hvor funnene utforskes og drøftes i lys av studiens problemstilling og forskningsspørsmål, den teoretiske rammen og tidligere forskning. Til slutt, i kapittel "Avslutning", avsluttes oppgaven med konklusjon som oppsummerer hovedfunnene, drøfter implikasjoner og bidrar med forslag til videre forskning på området.

TEORETISK FORSTÅELESERAMME

Formålet med kapitlet er å etablere teoretisk fundament som vil understøtte den videre analysen og diskusjonen i studien. Teoretiske rammeverket omfatter ulike teorier innen systemteori og juridiske rammer som er direkte relevante for problemstillingen i studien (Rognsaa, 2023, s. 98). Kapitlet vil kort gjennomgå valgte teorier, diskutere hvorfor disse ble valgt, og forklare metodene brukt for å identifisere teoriene i litteraturen (Rognsaa, 2023, s. 94). Avslutningsvis, vil kapitlet inneholde evaluering av kildenes relevans og bidrag til forskningsspørsmålene (Rognsaa, 2023, s. 99).

Eksisterende litteratur

I forskningen rundt foreldres opplevelser av støtte av barnevernet finnes det en rekke norske studier som har undersøkt fenomenet (Otterlei et al., 2021). Johansen et al. (2023) gir på vegne av Folkehelseinstituttet en systematisk kartleggingsoversikt i rapport fra 2023 som omhandler foreldreoppfølging i familievernet etter omsorgsovertakelse. Rapporten gir oversikt over flere sentrale temaer om emnet, i hensikt om å kartlegge og synliggjøre forskningen om både virkninger og av erfaringer med foreldreoppfølging i familievernet, og lignende tjenester, etter omsorgsovertakelse (Johansen et al., 2023, s. 6). Følgende oppgir Johansen et al. (2023) at per den dags datoen er det ingen god oversikt over forskning og innsatser gitt innen familievernet til foreldre etter en omsorgsovertakelse prosess (s. 6). Dermed understekes det at det er derfor behov for bedre og mer systematisk kunnskapsoppsummering over nasjonal og internasjonal forskning (Johansen et al., 2023, s. 6).

Granerud et al. (2021) uttrykker noe liggende i deres artikkel, hvor det påpekes at foreldrene som har mistet omsorgen for sine barn ikke lenger skal være en prioritert målgruppe, noe som kan føre til usikkerhet om vedvarende og utviklende støtte for denne allerede sårbare gruppen. Generelt kan man si at det eksisterende stoffet om oppfølging av foreldre etter omsorgsovertakelse i barnevernet varierer i omfang og aktualitet, med en blanding av forskningsbasert og praksisorientert litteratur (Rognsaa, 2023, s. 94). Litteraturen om barnevernets oppfølging av foreldre etter omsorgsovertakelse viser voksende søkelys på feltet, med nyere studier som fremhever behovet for dyptgående forståelse og støttetiltak for foreldre etter omsorgsovertakelse (Granerud et al., 2021). Det er derimot et markert behov for

mer omfattende, longitudinelle studier som kan følge foreldrenes vei over tid for å bedre forstå langtidskonsekvensene av barnevernets intervensjoner (Granerud et al., 2021).

Presentasjon av teorier

I studien er systemteori og juridiske rammer anvendt som teoretisk fundament for analysen og diskusjonen. Valget er motivert av teoriens egnethet til å adressere og belyse de sentrale spørsmålene i problemstillingen.

Systemteori kan bidra til forståelsen av det komplekse samspillet mellom individ, familie og offentlige instanser, som ses i praksisen med barnevernet som omfatter samarbeid og innsats fra ulike sosiale systemer (Bufdir, u.å.; Bronfenbrenner, 1979, s. 218). Juridiske rammer kan belyse de lover og forskrifter som styrer barnevernets praksis og interaksjon med familier, i lys av Norges forpliktelser under EU og FNs menneskerettighetskonvensjoner (Bufdir, u.å.; Davidson, 2023).

Kildene til teoridelen er valgt for deres relevans og autoritative blick på barnevernets praksis og systemrolle, representert ved Bufdirs detaljerte gjennomgang av familieråd (Bufdir, u.å.), og OslosMets diskusjon om juridiske utfordringer (Davidson, 2023). Søket etter kilder er utført gjennom akademiske databaser for å sikre oppgavens integritet og dybde.

Systemteori

I akademisk forskning på barnevernet har systemteori vært gjenstand for dyptgående analyse og diskusjon fra flere kilder, hvor det bidras med unike perspektiver som beriker forståelsen av teoriens relevans i feltet (Aamodt, 2018, s. 1-5 & 20-21). Systemteoriens tilnærming, som beskrevet i Bronfenbrenners teori, understreker hvordan endringer i ett delsystem påvirker hele systemet gjennom et nettverk av sammenkoblede miljøer (Bronfenbrenner, 1979, s. 209). Denne dynamikken fremmer forståelsen av individets utvikling ikke bare i isolerte kontekster, men gjennom deres samspill (Bronfenbrenner, 1979, s. 209). Vektleggingen av hvordan individuelle og familiære erfaringer er påvirket av større sosiale systemer de interagerer med, reflekteres gjennom mesosystemet, som beskriver interaksjonen mellom flere settinger der individet er en aktiv deltaker, slik som skole og hjem (Bronfenbrenner, 1979, s. 209). Teorien anvendes for å forstå og analysere hvordan forskjellige elementer innenfor et system, som individuelle aktører, organisatoriske strukturer og sosiale normer, samhandler og påvirker hverandre over tid (Aamodt, 2018, s. 20-21).

Systemteori tilbyr verdifull linse for å forstå dynamikken i barnevernstjenester ved å anerkjenne de mange samspillende faktorene som påvirker barn og familier (Bufdir, u.å.). I Aamodts (2018) beskrivelse av barnevernstjenesten som en "polyfon organisasjon" illustreres hvordan ulike stemmer og perspektiver samhandler innenfor rammen av barnevernet, som understreker behovet for integrert og systemisk tilnærming (s. 36-37). Videre gir Eide og Rugkåsas (2015) forskning på barnevern i et minoritetsperspektiv innsikt i hvordan kulturelle og sosiale kontekster innlemmes i barnevernets praksis, noe som ytterligere fremhever systemteoriens relevans for å forstå komplekse samspill mellom individuelle og strukturelle faktorer (s. 78-79). Familieråd, som utforsket av Bufdir, tjener som praktiske eksempler på systemteori i aksjon, der familiens nettverk mobiliseres for å støtte barnets beste, og reflekterer prinsippene om at systemendringer krever deltakelse fra alle deler av nettverket (Bufdir, u.å.).

Juridiske rammer

Juridiske rammer som regulerer barnevernet er avgjørende for å sikre rettighetene til barn og familier involvert i systemet (Barne- og familiedepartementet, 2022). Barne- og familiedepartementet (2022) introduserer ny barnevernslov som trådte i kraft 1. januar 2023, med sikte på å oppdatere og forbedre lovgivningen for å bedre imøtekomme behovene til sårbare barn og familier. Samtidig diskuterer Sandberg (2023) spenningen mellom barns og foreldres menneskerettigheter i barnevernet og utforsker om disse alltid er forenlige, spesielt når det gjelder omsorgsrett og adopsjon (s.104-105). Denne forskningen utforsker viktige juridiske spørsmål knyttet til barnevernets praksis og understreker behovet for balansert tilnærming som ivaretar både barns behov for beskyttelse og familiers rettigheter (Sandberg, 2023, s. 104-105; Barne- og familiedepartementet, 2022). Samlet sett bidrar disse kildene til å belyse den juridiske rammen som omgir barnevernet og dens komplekse dynamikk (Sandberg, 2023, s. 104-105; Barne- og familiedepartementet, 2022).

De sentrale juridiske rammene som er vesentlige for omsorgsovertakelse og foreldres rettigheter og rettferdighet omhandler bestemmelser i barnevernslovgivningen (Barnevernloven, 2023) og internasjonale menneskerettighetskonvensjoner (Menneskerettsloven, 1999).

I henhold til den nye barnevernsloven fra 2023 er bestemmelser knyttet til forsvarlig saksbehandling og barnets rett til medvirkning sentrale for å sikre omsorgsovertakelse og ivaretagelse av foreldres rettigheter (Barnevernloven, 2023, §§ 1-4, 8-3; se kapitler 12 til 17).

Videre fastsetter FNs konvensjon om barnets rettigheter (1989), prinsipper som retten til å bli hørt (Artikkel 12), og beskyttelse mot vilkårlig fjerning fra familien (Artikkel 9), som er relevante for å sikre rettferdighet i barnevernssaker.

Juridiske prosesser for omsorgsovertakelse, regulert av barnevernsloven (Barnevernsloven, 2023), involverer grundig gjennomgang av foreldrenes evne til å ivareta barnas omsorgsbehov, med søkelys på barnets beste og retten til en trygg oppvekst (§§ 1-3, 1-1). Disse prosessene kan påvirke foreldrenes opplevelse av støtte og oppfølging ved å gi dem muligheten til å delta aktivt i beslutningsprosessen og sikre at deres synspunkter blir hørt og vurdert, i tråd med prinsippene om rettferdighet og likebehandling nedfelt i Menneskerettighetsloven (1999) og FNs konvensjon om barnets rettigheter (1989).

Lovgivningen om barnevernets inngrep, slik som regulert av Barnevernsloven (2023), påvirker foreldres opplevelser ved å etablere klare retningslinjer og prosedyrer for hvordan barnevernet skal gripe inn i familielivet. Disse prosedyrene tar sikte på å beskytte barnas velferd og sikkerhet, samtidig som de søker å balansere foreldrenes rettigheter og behov for støtte og oppfølging (Barnevernsloven, 2023, § 5-1).

Definisjon av begreper i studien

I avsnittet defineres nøkkelbegrepene som er fundamentale for å forstå barnevernets rolle i omsorgsovertakelser. Klare definisjoner vil sikre felles forståelse av viktige termer. Begrepene er essensielle for å utforske både individuelle og systemiske effekter av barnevernets praksis og vil tjene som grunnlaget for analysen av foreldrenes opplevelser.

Maktløshet og stigma

I konteksten av omsorgsovertakelses prosesser i barnevernet kan maktløshet defineres som følelsen av å ikke være i stand til å effektivt påvirke utfallene i eget liv (Otterlei et al., 2021, s. 206). Foreldrene i omsorgsovertakelsessaker opplever ofte intens følelse av maktløshet, forårsaket av oppfattelse om at de mangler kontroll og innflytelse over beslutningene som påvirker deres familier (Otterlei et al., 2021, s. 206). Følelsen er forsterket av opplevelser av at deres stemmer og bekymringer ikke blir tilstrekkelig anerkjent eller hørt av barnevernstjenesten, som bidrar til følelse av isolasjon og hjelpeløshet (Otterlei et al., 2021, s. 206).

Stigma knyttet til foreldre i omsorgsovertakelsessaker kan sees gjennom Erving Goffman's linse som den sosiale fordømmelsen og stereotypiene som oppstår når samfunnet betrakter disse foreldrene som uegnede (Goffman, 1986, s. 4-5; Otterlei et al. 2021).

Traumeinformert omsorg

Traumeinformert omsorg rettet mot foreldre i omsorgsovertakelsessaker legger vekt på å forstå og behandle de underliggende traumene som kan påvirke foreldrenes evne til å gi adekvat omsorg for sine barn, og håndtere egen livssituasjon (Otterlei et al., 2021, 206). Dette innebærer å anerkjenne foreldrenes egne erfaringer med traumer som sentral faktor i omsorgsevnen og tilby støtte som adresserer disse traumene direkte, slik at de kan styrke sin foreldrerolle (Håkansson & Sørli, 2017). Ved å iverksette traumeinformert praksis i barnevernets arbeid med foreldre, kan man fremme en dypere forståelse og mer effektiv støtte, noe som kan øke sjansene for en vellykket reintegrering av familien (Håkansson & Sørli, 2017).

Familieråd

Familieråd representerer en metodisk tilnærming innen barnevernet som aktivt involverer barnets familie og nettverk for å ivareta barnets beste interesser (Falck, 2006, s. 14-17). Dette arbeidet omfatter et aktivt samarbeid mellom familie, sosiale tjenester, og andre relevante parter for å utforme en plan som best støtter barnets behov (Otterlei et al., 2021, s. 208). Falck (2006) beskriver hvordan gjennom familieråd familiemedlemmene får en sentral rolle i beslutningsprosessen, noe som ikke bare styrker nettverkets evne til å støtte barnet på en koordinert og inkluderende måte, men også fremmer en felles forståelse og tilnærming til barnets behov (s. 15-17). Det understrekes at familieråd kan bidra til å demokratisere beslutningsprosessen, ved at foreldrenes og barnets stemmer får økt vekt og respekt i prosessene, noe som er essensielt for å bygge tillit og samarbeid (Falck, 2006, s. 14-17).

Vurdering av teorier

Ved å sammenligne og kontrastere relevante teorier, som systemteori og juridiske rammer, kan forskeren få innsikt i ulike perspektiver og forklaringsmodeller angående barnevernets praksis (Aamodt, 2018; Barne- og familiedepartementet, 2022). Mens systemteorien setter søkelys på samspillet mellom individ, familie og offentlige instanser, gir juridiske rammer en forståelse av lover og forskrifter som styrer barnevernets intervensjoner (Aamodt, 2018;

Barne- og familiedepartementet, 2022). Integrering av disse teoriene kan bidra til en mer helhetlig forståelse av hvordan barnevernet fungerer og hvordan det påvirker familiene det er involvert med (Aamodt, 2018; Barne- og familiedepartementet, 2022).

En svakhet ved å anvende systemteori kan være mangelen på søkelys på individuelle behov og erfaringer som kan være avgjørende for å forstå dynamikken i barnevernssaker (Aamodt, 2018). På den annen side gir juridiske rammer klare retningslinjer og beskyttelse av rettigheter, men kan også være rigide og begrense skjønnsmessige vurderinger som tar hensyn til individuelle behov og kontekstuelle faktorer (Barne- og familiedepartementet, 2022).

METODE

“Hva, hvorfor og hvordan?” (Thidemann, 2019, s. 11).

Valg og begrunnelse av metode

I metodekapittelet har jeg valgt å utføre litteraturstudie. Problemstillingen vil bli undersøkt gjennom analyse av tre utvalgte vitenskapelige artikler. En grundig beskrivelse av den systematiske planlagte prosessen vil bli gitt før metodekapitlet summerer opp funn som bidrar til en dypere og oppdatert forståelse av temaet for oppgaven (Thidemann, 2019, s. 77-79).

Valget er begrunnet med at en litteraturstudie muliggjør en grundig undersøkelse av eksisterende forskning og teori uten behov for egen datainnsamling (Thidemann, 2019, s. 68 & s. 73), noe som er spesielt nyttig i denne bacheloroppgaven hvor innsamling av primærdata og gjennomføring av datainnsamlingsmetoden ikke er tillat (Eradajaye, E. O., & Folkman, A. K., 2023, s. 6). Litteraturstudier tillater også en omfattende syntese av tidligere funn, noe som kan bidra til å identifisere mønstre (Thidemann, 2019, s. 29), mangelfull forskning (Thidemann, 2019, s. 68), og nye forståelser som kan informere både praksis og videre forskning på emnet (Rognsaa, 2023, s. 45).

Begrensninger i metoden

Metodens egenart innebærer at arbeidet er avhengig av kvaliteten og omfanget av tilgjengelig litteratur på et avgrenset område (Eradajaye, E. O., & Folkman, A. K., 2023, s. 6 & NTNU Universitetsbibliotek, u. å.), og kan dermed begrenses av mulige kilder til skjevhet i forskning eller manglende forskning på bestemte områder (Rognsaa, 2023, s. 115 & Simundic, A., 2013,

s. 15). I arbeidet har jeg adressert disse mulige begrensningene (Eradajaye, E. O., & Folkman, A. K., 2023, s. 6) ved å utføre et systematisk og bredt litteratursøk over flere databaser (Thidemann, 2019, s. 82-84) for å sikre en reflektert og kritisk samling av relevant forskning (Thidemann, 2019, s. 91). Dette systematiske søket er i tråd med akademiske standarder og gir en sterk evidensbase for å belyse studiens problemstilling, slik beskrevet i retningslinjene fra Universitetet i Stavanger (Eradajaye, E. O., & Folkman, A. K., 2023) og støttet av litteratur om metode av Thidemann (2019) og Rognsaa (2023).

Datainnsamling

Metode for datainnsamling

Arbeidet med det innledende søket begynte med å utforske relevant litteratur og forskning i databaser Oria.no og Idunn.no (Thidemann, 2019, s. 81). Deretter ble det gjort en gjennomgang av tilgjengelig litteratur i databaser Google Scholar, PubMed, Academic Search Premier, samt barnevernsfaglige tidsskrifter og nettsteder (Thidemann, 2019, s. 81). Ved hjelp av MESH (Medical Subject Heading) og Helsebibliotekets verktøy MeSH på norsk, ble relevante søkeord identifisert for det systematiske litteratursøket (Helsebiblioteket, 2016; Thidemann, 2019, s. 86). Manuelle søk ble også gjennomført ved å identifisere relevante søkeord i eksisterende artikler, sjekke referanselister, samt undersøke tidligere bacheloroppgaver (Thidemann, 2019, s. 86)

Dataene for litteraturstudien består av tre vitenskapelige og fagfelleverderte artikler. Disse ble valgt gjennom en planlagt, begrunnet, dokumentert og etterprøvbar prosess med systematisk litteratursøk, i samsvar med retningslinjene foreslått av Thidemann (2019, s. 82).

PICO-skjema.

Søket begynte med å operasjonalisere presis og søkbar problemstilling ved hjelp av PICO-skjemaet (Thidemann, 2019, s. 82-83). Jeg utarbeidet både norske og engelske versjoner av skjemaet for å inkludere engelskspråklige artikler som datakilde for oppgaven. De tilsvarende engelske søkeordene ble funnet på bakgrunn av Thidemanns (2019) anbefaling, på ordnett.no (s. 85).

Tabell 1. PICO-skjema norsk. Vedlegg 1.

Tabellen illustrerer PICO-skjema på norsk som presiserer hva jeg søker litteratur om, i henhold til populasjon, intervensjon og endepunkter (Thidemann, 2019, s. 83).

Tabell 2. Søkeord norsk. Vedlegg 2.

Tabellen illustrerer PICO-skjema av søkeord på norsk for å identifisere begreper og søkeord for søking.

Tabell 3. Søkeord engelsk. Vedlegg 3.

Tabellen illustrerer PICO-skjema av søkeord på engelsk for å identifisere begreper og søkeord for søking.

Inklusjons- og eksklusjonskriterier

For å begrense mengden litteratur og klargjøre litteratursøket, etablerte jeg inklusjons- og eksklusjonskriterier (Thidemann, 2019, s. 83-84). Disse kriteriene, jamfør vedlegg nr. 4, ble definert for å sikre relevans, aktualitet og en bred dekning av temaets ulike aspekter.

Tabell 4. Inklusjons- og eksklusjonskriterier. Vedlegg 4.

Tabellen illustrerer et skjema av inklusjons- og eksklusjonskriterier i formål om å tydeliggjøre litteratursøket og avgrense mengden litteratur (Thidemann, 2019, s. 83).

Gjennomføring av søket i datainnsamlingen

Jeg startet søket ved å utarbeide en presis og søkbar problemstilling ved hjelp av PICO-skjemaet (Thidemann, 2019, s. 82-83). Søkeordene ble identifisert fra dette skjemaet og jeg inkluderte synonymer for å øke treffsikkerheten (Thidemann, 2019, s. 87). Jeg valgte Oria.no og Google Scholar som de mest relevante databasene for søket (Thidemann, 2019, s. 85). For å sikre relevante treff, kombinerte jeg søkeordene ved hjelp av teknikker som "AND", "OR", "NOT" og trunkering (Thidemann, 2019, s. 87). Jeg satte også filtreringskriterier i databasene for å begrense søket til artikler fra fagfelleurderte tidsskrifter, fra tidsperioden 2018 til 2023.

Gjennom en iterativ prosess, beveget jeg meg mellom søketrinnene og justerte problemstillingen etter behov (Thidemann, 2019, s. 88). Etter å ha gjennomgått trefflisten og vurdert relevansen av titlene, skumleste jeg utvalgte artikler med tanke på inklusjons- og eksklusjonskriteriene (Thidemann, 2019, s. 88). Jeg dokumenterte søkestrategien nøye for

etterprøvnbarhet, jamfør, vedlegg 5 og 6, tabell 8 og 9 "Søkehistorikk i Oria.no" og "Søkehistorikk i GoogleSchoolar" (Thidemann, 2019, s. 89).

Tabell 5. Søkehistorikk i Oria.no. Vedlegg 5.

Tabellen illustrerer søkehistorikk i databasen Oria.no

Tabell 6. Søkehistorikk i GoogleSchoolar.com. Vedlegg 6.

Tabellen illustrerer søkehistorikk i databasen GoogleScholar.com.

Videre gjennomgikk jeg grundig de utvalgte artiklene og vurderte kvaliteten med hjelp av sjekklister fra Helsebiblioteket.no (Thidemann, 2019, s. 91; Helsebiblioteket, u.å.). Etter å ha valgt ut de mest relevante artiklene, utarbeidet jeg litteraturmatriser for å gi oversikt over hver artikkel (Thidemann, 2019, s. 95). Denne matrisen presenteres i tabeller 7, 8 og 9 nedenfor.

Tabell 7. Litteraturmatrise artikkel 1.

Artikkel 1: Land: Norge	<u>Otterlei, M. T., Ilstad, J. T., & Paulsen, E. (2021). Foreldre i krise: foreldres opplevelser med en omsorgsovertakelsesprosess. Tidsskriftet Norges barnevern, 98(3), 192–209.</u>
Hensikt	Å utforske foreldres opplevelser med omsorgsovertakelsesprosessen og deres følelser knyttet til dette.
Metode	Kvalitativ tilnærming med intervjuer.
Utvalg	Foreldre som har erfaring med omsorgsovertakelse.
Resultater	Studien identifiserer emosjonell belastning, behovet for støtte og veiledning, samt utfordringer knyttet til kommunikasjon og samarbeid med barnevernstjenester som sentrale emner.

<i>Kvalitet</i>	Studien virker å ha en solid metodisk tilnærming og gir verdifull innsikt i foreldres opplevelser av omsorgsovertakelse. Mangel på representativt utvalg kan svekke studiens validitet og pålitelighet (Simundic, 2013, s. 12-15). Metoden for datainnsamling (intervjuer) kan føre til subjektivitet og manglende objektivitet i resultatene (Simundic, 2013, s. 12-15).
<i>Etikk</i>	Beskyttelse av deltakeres personvern og fortrolighet, informert samtykke fra deltakerne og mulig risiko for emosjonell belastning for deltakerne, er adressert gjennom at forskerne beskriver i metodeavsnittet at deltakernes anonymitet og personvern ble ivaretatt gjennom bruk av fiktive navn i stedet for personlige opplysninger. Det rapporteres at deltakerne ga informert samtykke før de deltok i studien. Det ble også diskutert hvordan deltakernes velvære og eventuell emosjonell belastning ble vurdert og adressert under studien.
<i>Relevans for problemstillingen</i>	Resultatene og innsiktene fra artikkelen er svært relevante for studien, spesielt i konteksten av søkelys på omsorgsovertakelse og foreldres opplevelse av støtte og oppfølging fra barnevernet. Resultatene kan brukes i praksis for å forbedre kommunikasjon og støttetiltak fra barnevernet til foreldre i omsorgsovertakelse prosesser, og for å fremme en mer empatisk og støttende tilnærming i slike vanskelige situasjoner.

Begrensning	Studien er basert på et begrenset utvalg av foreldre, noe som kan påvirke generaliseringen av funnene. Det kan og være risiko for en seleksjonsbias, da de som valgte å delta i studien kan ha hatt spesifikke erfaringer eller perspektiver som ikke representerer hele populasjonen av foreldre i lignende situasjoner (Simundic, 2013, s. 12-15).

Tabell 8. Litteratormatrise artikkel 2.

Artikkel 2: <i>Land: Land er ikke spesifikt nevnt, men basert på forfatterens tilknytning er det sannsynlig Storbritannia.</i>	<u>Enlander, A., Simonds, L., & Hanna, P. (2022). Using the power threat meaning framework to explore birth parents' experiences of compulsory child removal. <i>Journal of Community & Applied Social Psychology</i>, 32(4), 665–680.</u>
Hensikt	Å utforske fødselsforeldres opplevelser av tvungen fjerning av barn og deres reaksjoner på dette.
Metode	Kvalitativ tilnærming med bruk av Power Threat Meaning Framework (PTMF) for analyse.
Utvalg	Fødselsforeldre som har opplevd tvungen fjerning av barn.
Resultater	Studien avdekket en rekke reaksjoner og følelser blant fødselsforeldre, inkludert sorg, sinne og tap av identitet.
Kvalitet	Studien virker til å ha en solid metodisk tilnærming ved å bruke et anerkjent rammeverk for analyse. Avhengighet av PTMF kan begrense bredden av

	analysedimensjoner og oversette til en unødig snever tolkning av resultatene. Mangelen på et bredere perspektiv kan begrense generaliserbarheten og relevansen av funnene for andre kontekster eller populasjoner (Simundic, 2013, s. 12-15).
<i>Etikk</i>	Forskningsetikken i denne studien ble adressert ved å fremme en dyp forståelse av fødselsforeldrenes opplevelser gjennom et etisk rammeverk, noe som sørger for at deres stemmer og erfaringer er sentrale i forskningen. Studien oppfordret til etiske refleksjoner rundt de komplekse sosiale og individuelle utfordringene disse foreldrene møter, og fremhevet behovet for et mer nyansert syn på deres situasjoner for å unngå stigmatisering og ytterligere traumer.
<i>Relevans for problemstillingen</i>	Ved å anvende innsikter om viktigheten av traumeinformert omsorg og forståelsen av foreldrenes erfaringer fra et makt-, trussel- og meningsperspektiv, kan jeg undersøke mer effektive tilnærminger til å støtte foreldre i omsorgsovertakelses prosesser i min bacheloroppgave. Artikkelen tilbyr også et kritisk perspektiv på behovet for politiske endringer, som kan inspirere til refleksjon over hvordan barnevernspraksis kan utvikles for å bedre imøtekomme familiers behov og bidra til en mer rettferdig og støttende tilnærming til omsorgsovertakelse.
<i>Begrensninger</i>	Studien fokuserer kun på fødselsforeldres opplevelser, og mangler perspektivet til

	andre involverte parter som adoptivforeldre og barnevernstjenester. Bruken av Power Threat Meaning Framework (PTMF) kan ha begrensninger i å fange opp alle relevante aspekter av fødselsforeldres opplevelser.

Tabell 9. Litteraturmatrise.

Artikkel 3: Land: Storbritannia	<u><i>Morgan, H. C., Nolte, L., Rishworth, B., & Stevens, C. (2019). 'My children are my world': Raising the voices of birth mothers with substantial experience of counselling following the loss of their children to adoption or foster care. Adoption & Fostering, 43(2), 137–154.</i></u>
Hensikt	Å gi stemme til fødselsmødre med betydelig erfaring med rådgivning etter å ha mistet barna til adopsjon eller fosteromsorg.
Metode	Kvalitativ tilnærming med intervjuer av fødselsmødre.
Utvalg	Fødselsmødre med erfaring med rådgivning etter tap av barn til adopsjon eller fosteromsorg.
Resultater	Studien fremhevet fødselsmødrenes opplevelser av sorg, tap og behovet for støtte i etterkant av adopsjonen eller plasseringen i fosteromsorg.
Kvalitet	Studien virker å ha en solid metodisk tilnærming og gir viktig innsikt i fødselsmødrenes opplevelser. Begrenset deltakelse kan begrense mangfoldet og representativiteten til studien.

	Mangelen på perspektiver fra andre involverte parter, som adoptivforeldre eller barn, kan begrense helheten i forståelsen av adopsjonsprosessen og dens konsekvenser.
<i>Etikk</i>	Forskningsetikken i studien ble ivaretatt gjennom inkluderingen av brukermedvirkning, der en person med egen erfaring ble rekruttert til forskningsteamet og konsultert gjennom hele forskningsprosessen. Dette tiltaket sikret at perspektivene og stemmene til målgruppen ble respektert og innlemmet i forskningen. Full etisk godkjenning ble også innhentet fra University of Hertfordshire Health, Science, Engineering and Technology Ethics Committee, som understreker studiens forpliktelse til etiske forskningsstandarder.
<i>Relevans for problemstillingen</i>	Resultatene kan være nyttige for å informere og forbedre praksisen, spesielt for de som arbeider med støtte og rådgivning til fødende mødre som har mistet barn til omsorgsovertakelser, og for problemstillingen i studien som omhandler støtte til foreldre etter en omsorgsovertakelses prosess.
<i>Begrensninger</i>	Studien er begrenset til fødselsmødre som har deltatt i rådgivning, og dermed kan ikke resultatene generaliseres til fødselsmødre som ikke har deltatt i denne typen støtte. Det kan være en risiko for seleksjonsbias, da de som deltok i rådgivning kan ha hatt spesifikke behov eller erfaringer som skiller

	seg fra de som ikke deltok (Simundic, 2012, s. 12-15).

På bakgrunn av litteraturgjennomgangen vil jeg følgende presentere de viktigste resultatene, analyse og tolkning av inkluderte artikler.

Analyse

I analysen og tolkningen av resultatene fra artiklene benyttet jeg Aveyards (2019) tematiske analysemodell. Jeg fant tilnærmingen mest egnet for en med relativt begrensa erfaring på området (Thidemann, 2019, s. 96). Arbeidet startet med å identifisere problemstillinger, forskningsspørsmål og temaer fra resultatdelen i hver artikkel, samtidig som jeg holdt egen problemstilling synlig (Thidemann, 2019, s. 96). Ved hjelp av markeringstusjer i ulike farger ble temaene identifisert, samt som nøkkelordene som støttet opp under min problemstilling ble markert (Thidemann, 2019, s. 96-97). Jeg gjennomførte denne prosessen for hver av de tre inkluderte artiklene (Thidemann, 2019, s. 97).

Videre, når jeg begynte å se sammenhenger mellom temaene, utarbeidet jeg tabell for å identifisere gjennomgående temaer på tvers av artiklene, og de som var unike for hver av dem (Thidemann, 2019, s. 97). Temaene blir presentert i en tematabell, jamfør tabell 10., for å visualisere mønstre og sammenligne resultatene fra artiklene (Thidemann, 2019, s. 97).

Tabell 10. Sammenligning av artiklenes foreløpige temaer

Artikkel 1.	Artikkel 2.	Artikkel 3.
1. Følelser av isolasjon og mangel på støtte.	1. Følelser av isolasjon og mangel på støtte.	1. Følelser av isolasjon og mangel på støtte.
2. Psykologisk påvirkning og langtidsvirkninger.	2. Psykologisk påvirkning og langtidsvirkninger.	2. Psykologisk påvirkning og langtidsvirkninger.

3. Erfaringer med rettssystemet og barnevernet.	3. Erfaringer med rettssystemet og barnevernet.	3. Erfaringer med rettssystemet og barnevernet.
4. Implikasjoner for støtte og inngrep.	4. Implikasjoner for støtte og inngrep.	4. Betydningen av spesialisert støtte og rådgivning.
		5. Gjenoppretting og håp om fremtidig kontakt.
		6. Implikasjoner for støtte og inngrep.

(Fritt basert på tankegangen til Aveyard, 2019).

Etter å ha identifisert temaene fra artiklene, organiserte jeg resultatene under relevante hovedtemaer (Thidemann, 2019, s. 97). Jeg benyttet Aveyards (2019) "cut and paste"-metode, hvor jeg først leste nøye gjennom hver artikkel for å forstå hovedfunnene og noterte ned viktige setninger som illustrerer disse (s. 92). Deretter identifiserte jeg gjennomgående temaer, som for eksempel psykologisk påvirkning og barnevernets rolle (Thidemann, 2019, s. 97). Jeg kopierte relevante utdrag fra artiklene og organiserte dem i et nytt dokument, samtidig som jeg bevarte referansene for å sikre korrekt kildebruk. Til slutt analyserte jeg det samlede innholdet for å identifisere mønstre og forskjeller mellom kildene, noe som dannet grunnlaget for en detaljert diskusjon i bacheloroppgaven (Thidemann, 2019, s. 97). Metodiske tilnærmingen sikret en grundig forståelse og presentasjon av temaene (Thidemann, 2019, s. 97).

I analysen av de tre artiklene identifiserte jeg tre sentrale gjennomgående temaer: Maktløshet og stigma foreldre opplever i møte med barnevernet ved omsorgsovertakelse, tidligere traumers påvirkning på foreldrenes evne til omsorg og interaksjon med barnevernet, samt behovet for støtte og inngrep som tar hensyn til foreldrenes sosioøkonomiske utfordringer.

Temaene gir et solid grunnlag for diskusjon i oppgaven, da de sammen gir innsikt i både personlige og systemiske aspekter ved omsorgsovertakelsesprosessen.

Tabell 11. Sammenfatning av temaer.

Tema fra artiklene.	Sammenfattet tema.
1. Følelser av isolasjon og mangel på støtte. 2. Psykologisk påvirkning og langtidsvirkninger. 3. Erfaringer med rettssystemet og barnevernet.	Opplevelsen av maktløshet og stigma
1. Følelser av isolasjon og mangel på støtte. 2. Psykologisk påvirkning og langtidsvirkninger. 3. Erfaringer med rettssystemet og barnevernet. 4. Implikasjoner for støtte og inngrep.	Påvirkningen av foreldres tidlige traumer på deres evne til omsorg og interaksjon med barnevernet
1. Følelser av isolasjon og mangel på støtte. 2. Psykologisk påvirkning og langtidsvirkninger. 3. Erfaringer med rettssystemet og barnevernet. 4. Implikasjoner for støtte og inngrep.	Nødvendigheten av støtte og inngrep

(Fritt basert på tankegangen til Aveyard, 2019).

Noen artikler diskuterer i begrenset grad betydningen av spesialisert støtte og rådgivning, samt gjenoppretting og håp om fremtidig kontakt. Temaene ble imidlertid nedprioritert på

grunn av deres begrensede relevans og deres nære tilknytning til andre temaer som ble ansett som mer sentrale.

I den videre analysen revaluerte jeg temaene for å sikre at navnene på de sammenfattede temaene passet, og om alle artiklens temaer passet inn i disse sammenfattede temaene (Aveyard, 2019, sitert i Thidemann, 2019, s. 98). Arbeidet involverte en dynamisk tilnærming med gjentatte gjennomganger av materialet for å oppnå robuste temaer (Thidemann, 2019, s. 98). I denne fasen gransket jeg nøye temaene og identifiserte likheter og forskjeller i materialet (Thidemann, 2019, s. 98-99). Jeg vurderte sammenhengen mellom temaene og hadde originaldokumentene tilgjengelige for å verifisere informasjon eller innhente ytterligere detaljer ved behov (Thidemann, 2019, s. 98-99). Videre, når jeg støttet på temaer som syntes å motstride hverandre, undersøkte jeg årsakene til dette ved å henvise til både den opprinnelige artikkelen og kvalitetsvurderingen av studien (Thidemann, 2019, s. 98-99). Jeg var oppmerksom på at resultater som virket for enkle eller klare kunne være unntak, og derfor inkluderte jeg kvalitetsvurderingen av hver artikkel for å sikre en balansert fremstilling (Thidemann, 2019, s. 98-99). Til slutt, ved navngivning av temaene, utøvde jeg kreativitet og valgte titler som jeg anså passende (Thidemann, 2019, s. 98-99).

Studiens troverdighet (validitet)

Det er viktig å anerkjenne og adressere både troverdighet- og pålitelighetsproblemer i denne studien for å sikre at funnene er pålitelige og gyldige (Rognsaa, 2023, s. 46). Troverdighet er det overordnede begrepet for gyldighet, pålitelighet og overførbarhet i kvalitativ forskning og omfatter hele studiet (Drageset, S. & Ellingsen, S., 2010). Troverdighetsproblemer kan oppstå hvis forskeren har vært lite oppmerksom og slurvete i sin nedtegning og analyse av dataene (Drageset, S. & Ellingsen, S., 2010). I samfunnsvitenskapelig forskning oppstår validitetsproblemer når det er uklarhet eller svakheter i sammenhengen mellom begrepene vi bruker og hvordan vi definerer dem i praksis, uavhengig av om vi bruker kvantitative eller kvalitative metoder (Roe, 1989, s. 49-56). Pålitelighet omfatter konsistens og nøyaktighet, og pålitelighetsproblemer kan oppstå hvis praktiske forhold som gjelder forskningsintervjuet ikke er nøye gjennomtenkt, og kan dermed true studiens troverdighet (Drageset, S. & Ellingsen, S., 2011). For å sikre troverdighet og pålitelighet, vil denne studien benytte seg av metodevalg og prosesser som er grundig dokumentert i henhold til retningslinjer fra Eradajaye, E. O., & Folkman, A. K. (2023), Thidemann (2019) og Rognsaa (2023). Disse

tiltakene er nødvendige for å sikre at studien oppfyller høye standarder for gyldighet og pålitelighet.

FUNN OG DRØFTING

Presentasjon av funn

Kapitlet inneholder en systematisk presentasjon av empirien samlet gjennom studien. Rognsaa (2023, s. 117) understreker viktigheten av å presentere resultatene objektivt og nøytralt, med evalueringer og diskusjoner forbeholdt drøftingskapitlet, i mål om å få frem de viktigste funnene.

Opplevelsen av maktløshet og stigma

I møte med barnevernet rapporterte fødselsmødre gjennomgående opplevelse av maktløshet og stigma (Morgan et al., 2019, s. 149). Studien utført av Morgan et al. (2019, s. 149) avdekket hvordan mødre følte seg isolerte og dømte etter at deres barn ble tatt hånd om av fosterhjem eller adoptert bort, en situasjon som resulterte i langvarig psykologisk stress. Kvinnene opplevde at tidligere bistand fra helse- og sosialtjenesten var utilstrekkelig, og forsterket deres følelser av å være stigmatiserte (Morgan et al., 2019, s. 149). Otterlei et al. (2021, s. 193) sin forskning belyste norske foreldres følelse av stigma og deres opplevelser med omsorgsovertakelsesprosessen. Foreldre følte seg marginalisert og mistenkeliggjort av systemet, noe som økte deres opplevelse av maktløshet og isolasjon (Otterlei et al., 2021, s. 193). Resultatene indikerer at foreldrenes møter med barneverntjenesten ofte bidro til deres følelse av stigmatisering og hjelpeløshet (Otterlei et al., 2021, s. 193).

I tillegg viste Enlander et al. (2022, s. 665) hvordan tidligere mellommenneskelig motgang og sosial ulempe plasserte familier under barnevernets oppmerksomhet i England. Foreldrene beskrev hvordan barnevernets håndtering ofte intensiverte deres følelser av maktløshet og stigmatisering, ettersom støttetjenestene var mangelfulle (Enlander et al., 2021, s. 665).

Funnene peker på en klar tendens i retning av at fødselsforeldre, ved tapet av sine barn til barnevernet, opplever dyptgående stigmatisering og maktløshet som påvirker deres evne til å bearbeide sin situasjon og oppnå en følelse av å bli hørt og støttet (Morgan et al., 2019,

Otterlei et al., 2021; Enlander et al., 2022). Disse systematiske litteraturgjennomgangene har sammenfattet og vurdert den tilgjengelige kunnskapen om temaet, noe som understreker betydningen av mer omfattende støtte og anerkjennelse fra relevante tjenester (Morgan et al., 2019, Otterlei et al., 2021; Enlander et al., 2022).

Påvirkningen av tidligere traumer på evne til omsorg og interaksjon med barnevernet

Foreldres tidligere traumer påvirker dypt deres evne til å yte omsorg og interagere med barnevernet (Morgan et al., 2019, s. 6-7, Otterlei et al., 2021, s. 9-10; Enlander et al., 2022, s. 668-669). Gjennom intervjuer med fødselsmødre som har mistet barn til adopsjon eller fosterhjem, identifiserte Morgan et al. (2019, s. 6-7) at mødrenes historier om stigma, maktløshet og sosial isolasjon resulterte i psykologiske vansker som angst, depresjon og selvsykdom. Foreldrenes opplevelse av barnevernets prosesser var smertefull og vanærende, noe som forverret eksisterende traumer og mistillit til hjelpeapparatet (Morgan et al., 2019, s. 6-7).

Otterlei et al. (2021, s. 9-10) fremhever norske foreldres utfordringer, der ventetiden for fylkesnemndsbehandling medførte ekstra risiko for barna og påførte familier tilleggsbelastning. Denne ventetiden, i kombinasjon med foreldrenes tidligere traumer, kunne mulig true deres rettssikkerhet og mulighet til å delta i prosessen (Otterlei et al., 2021, s. 9-10).

Enlander et al. (2022, s. 668-669) brukte Power Threat Meaning Framework for å utforske fødselsforeldres erfaringer i England, og funnene peker på hvordan tidligere traumer og sosial ulempe fører til at disse familiene kommer i barnevernets søkelys. Foreldrene opplevde at barnevernets håndtering ofte intensiverte deres følelser av maktløshet og stigmatisering, noe som ofte ble forsterket av manglende støtte (Enlander et al., 2022, s. 668-669).

Resultatene fra studiene tegner et bilde av nødvendigheten av sensitive og støttende tiltak for å hjelpe foreldre som har opplevd traumer, ikke bare for deres egen velferd, men også for å styrke deres evne til omsorg og interaksjon med barnevernet (Morgan et al., 2019; Otterlei et al., 2021; Enlander et al., 2022).

Dette underbygger behovet for å anerkjenne og arbeide med foreldrenes traumehistorie som en del av barnevernets praksis (Morgan et al., 2019, s. 6-7; Otterlei et al., 2021, s. 9-10; Enlander et al., 2022, s. 668-669).

Nødvendigheten av støtte og inngrep

Foreldrenes møte med barneverntjenesten ved omsorgsovertakelsesprosesser fremhever sterkt behovet for støtte og inngrep, og gjennomgangen av litteraturen tydeliggjør den betydelige nødvendigheten (Morgan et al., 2019, s. 6-7; Otterlei et al., 2021, s. 9-10; Enlander et al., 2022, s. 668-669). Otterlei et al. (2021, s. 9-10) beskriver hvordan foreldrene opplevde barneverntjenestens initiativ til omsorgsovertakelse som både uventet og sjokkerende, noe som utløste kriselignende reaksjoner. De kjempet med å forstå barneverntjenestens begrunnelser og følte at deres behov og reaksjoner ikke ble ivarettatt mens de ventet på fylkesnemndsbehandling (Otterlei et al., 2021, s. 9-10). Ventetiden var spesielt krevende for de med hjemmeboende barn, og foreldrene rapporterte en markant svekkelse av sin psykiske helse (Otterlei et al., 2021, s. 9-10). De uttrykte et desperat behov for krisehjelp, noe barnevernstjenesten syntes å mangle tilbud om (Otterlei et al., 2021, s. 9-10).

I lys av tidligere forskning og kriseteorier belyser studien at foreldrenes behov for informasjon, anerkjennelse, og støtte ikke ble møtt i tilstrekkelig grad (Otterlei et al., 2021, s. 9-10). Manglende støtte og anerkjennelse fra barnevernsarbeidere på foreldrenes krise- og sorgreaksjoner kan føre til ytterligere traumer (Otterlei et al., 2021, s. 9-10). Dette understreker viktigheten av at barnevernstjenester innlemmer en dypere forståelse og et bedre tilrettelagt tilbud av støttetiltak for å håndtere foreldres kriser, slik som tilbud om psykologhjelp og oppfølging i den utfordrende tiden (Otterlei et al., 2021, s. 9-10).

Videre, i undersøkelsen av Morgan et al. (2019, s. 6-7), påpekes mangelen på støttetjenester for fødselsmødre som har mistet barn til adopsjon eller fosterhjem, og det viktige i å anerkjenne fødselsforeldres komplekse psykososiale behov etter barnets fjerning.

I Enlanders bruk av Power Threat Meaning Framework (2022, s. 668-669), blir det understreket at strukturell ulempe, slik som fattigdom og diskriminering, kan ha betydelig innvirkning på fødselsforeldres liv både før, under og etter barnevernssaker. Det oppfordres til en umiddelbar handling for å dempe effekten av finansiell og sosial ufordel for familier innenfor barnevernssystemet, spesielt under perioder med økonomisk ustabilitet (Enlander et al., 2022, s. 668-669).

Funnene understreker viktigheten av å adressere og støtte foreldre gjennom omsorgsovertakelsesprosesser, ikke bare for deres egen velvære, men også for å ivareta og forbedre deres evne til samspill med barn og systemet (Morgan et al., 2019; Otterlei et al., 2021; Enlander et al., 2022). Videre påviser forskningen behovet for tjenester som kan operere uavhengig av barnevernet for å bygge tillit med fødselsforeldre, som kan stå svært

lavt etter en avgjørelse om fjerning av barn (Morgan et al., 2019; Otterlei et al., s. 9-10, 2021; Enlander et al., 2022, s. 668-669). Dette reflekterer en forståelse av at psykologiske tilpasninger som følge av tidligere motgang og systemiske ulemper krever en skifte i diskurs fra individuell patologi til empati og forståelse når man vurderer disse foreldrenes erfaringer (Morgan et al., 2019, s. 6-7; Otterlei et al., 2021, s. 9-10; Enlander et al., 2022, s. 668-669).

Drøfting av funn

Kapittelet vil utforske og analysere funnene fra studien i lys av studiens problemstilling og forskningsspørsmål, i tillegg til relevant teoretisk rammeverk og eksisterende forskning. Kapittelet vil kritisk vurdere i hvilken grad funnene støtter, utfordrer eller utvider forståelse av problemstillingen. Ved å innlemme teori og empiri, søkes det å avdekke dypere innsikter og implikasjoner av studiens resultater. Gjennom en grundig diskusjon om metodens styrker og begrensninger, vil det også reflekteres over studiens pålitelighet og validitet. Dette kapittelet vil derfor ikke bare fremme en dypere forståelse av temaet, men også bidra til det faglige feltets videre utvikling, i tråd med god forskningsetikk (Eradajaye, E. O., & Folkman, A. K., 2023, s. 11).

Drøfting av resultatene i forhold til problemstillingen og forskningsspørsmål

Resultatene fra studien viser at foreldre opplever en rekke utfordringer i møtet med barnevernet under prosessen med omsorgsovertakelse, inkludert følelser av maktløshet og stigma (Roe, 1989, s. 49-50). Dette bekreftes av funn som indikerer at foreldrenes opplevelse av støtte og oppfølging fra barnevernet kan være utilstrekkelig og ofte forverrer deres eksisterende psykologiske stress (Morgan et al., 2019, s. 138-139). Videre avslører studien et behov for bedre tilpassede støttetjenester som kan adressere både foreldrenes umiddelbare krise og deres langtidshelse (Morgan et al., 2019, s. 149).

Studien utfyller eksisterende litteratur ved å legge vekt på foreldrenes perspektiver, noe som har vært underrepresentert i tidligere studier (Eide & Rugkåsa, 2015, s. 131-133). Dette er i tråd med funn fra Otterlei et al. (2021, s. 7-8) som også fremhever foreldrenes behov for mer målrettet og empatisk støtte fra barnevernet. Enlander et al. (2022, s. 671-676) styrker også dette synspunktet ved å peke på hvordan tidligere traumer og sosial ulempe kan påvirke foreldrenes interaksjoner med barnevernet, og understreker viktigheten av en traumeinformert tilnærming i barnevernets praksis.

Drøftingen av resultatene i forhold til problemstillingen viser et tydelig gap i barnevernets nåværende tilbud om støtte og oppfølging (Roe, 1989, s. 58-59). Dette underbygger behovet for endringer som kan fremme en mer rettferdig og støttende praksis i barnevernet, i tråd med anbefalinger fra både nasjonal og internasjonal forskning (Simundic, 2013, s. 12-15).

Implikasjonene av studien for praksis inkluderer utviklingen av mer omfattende opplæringsprogrammer for barnevernsansatte, som kan øke deres forståelse og ferdigheter i å håndtere komplekse familiedynamikker og traumer (Eide & Rugkåsa, 2015, s. 140-141).

Videre forskning bør sette søkelys på longitudinelle studier som kan følge foreldrenes vei over tid for å bedre forstå langtidskonsekvensene av barnevernets inngrep, og hvordan disse kan mildnes gjennom forbedrede støttetiltak (Syrstad & Slettebø, 2021, s. 92-93).

Studiens funn og drøftinger gir et verdifullt bidrag til det akademiske feltet ved å belyse hvordan teoretiske perspektiver som systemteori og juridiske rammer kan anvendes for å forstå og forbedre barnevernets praksis. Dette kan støttes av Aamodt (2018, s. 36-49), som beskriver hvordan ulike stemmer og perspektiver innenfor barnevernet samhandler, og viktigheten av en integrert tilnærming, noe som er relevant for både systemteori og juridiske rammer. Dette understreker studiens relevans og bidrag til både teori og praksis innen barnevernsfeltet.

Foreldrenes møter med barneverntjenesten, som dokumentert i forskningen, avdekker gjennomgående temaer av maktløshet og stigma, spesielt i konteksten av omsorgsovertakelse (Morgan et al., 2019; Otterlei et al., 2021; Enlander et al., 2022). Morgan et al. (2019) fant at mødre opplevde signifikante nivåer av isolasjon og dømming etter at deres barn ble plassert i fosterhjem eller adoptert bort, en prosess som ofte førte til langvarig psykologisk stress. Disse følelsene ble forsterket av tidligere erfaringer med helse- og sosialtjenesten, som de opplevde som utilstrekkelige og stigmatiserende (Morgan et al., 2019, s. 140-144).

Otterlei et al. (2021) støtter disse funnene og belyste hvordan norske foreldre følte seg marginalisert og mistenkeliggjort av systemet, noe som økte deres følelse av maktløshet og isolasjon. Disse opplevelsene var spesielt fremtredende under barnevernets prosesser, som ofte ble opplevd som smertefulle og vanærende (Otterlei et al., 2021). Videre påviser Enlander et al. (2022) at tidligere traumer og sosiale ulemper plasserte disse familiene under barnevernets oppmerksomhet, hvor behandlingen ofte intensiverte følelsene av maktløshet og stigmatisering (s. 672).

Drøfting av funn i lys av teori

For å drøfte resultatene av studien i forhold til teori, er det viktig å innlemme funnene med systemteori og juridiske rammer som er benyttet som det teoretiske fundamentet i studien. Systemteoriens perspektiv hjelper oss å forstå de komplekse samspillene mellom individ, familie, og offentlige instanser, noe som er sentralt i undersøkelse av foreldres opplevelser med barnevernet under omsorgsovertakelse (Bronfenbrenner, 1979, s. 218).

Resultatene fra studien indikerer at foreldre ofte føler seg maktløse og stigmatiserte når de interagerer med barnevernet, noe som kan ses som et resultat av manglende koherens og samarbeid mellom de ulike delene av hjelpeapparatet (Morgan et al., 2019, s. 142). Dette understreker behovet for en integrert tilnærming hvor ulike sektorer innen barnevern og sosiale tjenester arbeider sammen om å støtte familier effektivt, en kjerneidé innen systemteori (Bronfenbrenner, 1979).

Goffman (1986) beskriver hvordan stigmatiserte grupper bærer "et stempel av uønskethet" som erstatning for deres faktiske sosiale identitet, noe som kan føre til utbredte misoppfatninger og fordommer, uavhengig av de faktiske omstendighetene rundt omsorgsovertakelsen (s. 4-5). Dette stigmaet kan forsterke følelsen av skam og utilstrekkelighet hos foreldrene, et fenomen Goffman betegner som "spoiled identity", hvor den stigmatisertes selvbilde er dypt skadet (Goffman, 1986, s. 30). Videre kan dette stigmaet også lede til ytterligere sosial isolasjon, da foreldre kan oppleve en frykt for sosial avvisning, noe som igjen kan forsterke deres opplevelse av krise og isolasjon (Goffman, 1986, s. 31). Denne stigmatiseringen gjør det vanskeligere for foreldrene å gjenvinne sin posisjon i samfunnet og understreker behovet for en mer nyansert forståelse og tilnærming i barnevernets arbeid for å unngå å forsterke stigma (Goffman, 1986, s. 31).

Juridiske rammer gir også en viktig kontekst for å forstå disse funnene. Lovverket skal beskytte både barns og foreldres rettigheter, og mangel på opplevd rettferdighet og transparens i barnevernets prosesser kan ses som en svikt i å oppfylle disse juridiske forpliktelsene (Barnevernsloven, 2021). Resultatene viser at foreldres rettigheter ofte føles oversett i omsorgsovertakelsesprosesser, noe som kan føre til følelser av urettferdighet og maktløshet (Enlander et al., 2022, s. 670).

Sammenhengen mellom teori og praksis blir ytterligere belyst ved at både systemteori og juridiske rammer understreker viktigheten av at alle deler av systemet—fra lovgivning til individuell praksis—fungerer sammen for å sikre en rettferdig behandling av familier i

krisesituasjoner (Bronfenbrenner, 1979). Implementering av mer traumeinformert praksis og bedre opplæring om familiedynamikk og juridiske rettigheter for barnevernsarbeidere kan være tiltak som støtter opp under disse teoretiske perspektivene og bidrar til bedre praksis (Bufdir, u.å.; OsloMet, 2023; Håkansson & Sørli, 2017).

I lys av studiens funn bør fremtidig forskning og praksis rette større oppmerksomhet mot hvordan barnevernets praksis kan forbedres gjennom en sterkere teoretisk forankring i systemteori og en strengere overholdelse av juridiske rammer, noe som kan bidra til å redusere følelser av maktløshet og stigma blant foreldre og fremme en mer rettferdig og effektiv barnevernstjeneste (Håkansson & Sørli, 2017, s. 10).

Systemteori gir en nyttig ramme for å forstå de komplekse dynamikkene som er til stede i interaksjonene mellom individuelle, familiære og institusjonelle aktører i barnevernssystemet (Bronfenbrenner, 1979, s. 211-218). Denne teoretiske tilnærmingen understreker hvordan individuelle, og familieerfaringer er innbyrdes avhengige av og påvirket av de bredere sosiale systemene de interagerer med (Bronfenbrenner, 1979, s. 211-218). I denne sammenhengen indikerer funnene fra de nevnte studiene at foreldres tidligere negative erfaringer med sosiale og helsemessige systemer former deres opplevelser og interaksjoner med barnevernet, og ofte bidrar til følelser av å være fanget i et system som de verken stoler på eller føler seg støttet av (Morgan et al., 2019; Otterlei et al., 2021).

Juridiske rammer spiller også en kritisk rolle i å forme hvordan barnevernspraksis utføres og oppleves av foreldrene. Lovgivningen er ment å sikre rettferdighet og rettssikkerhet for alle parter involvert i barnevernssaker; imidlertid viser forskning at manglende transparens og opplevd urettferdighet kan føre til at foreldre føler seg ytterligere marginalisert og stigmatisert (Enlander et al., 2022; Barnevernsloven, 2021). Dette peker på et gap mellom lovens intensjon og dens gjennomføring i praksis, hvor teoretisk kunnskap om juridiske rettigheter og systemteoretiske perspektiver kan bidra til en mer rettferdig og effektiv praksis.

AVSLUTNING

Konklusjon

Denne studien har undersøkt foreldres opplevelser av støtte og oppfølging fra barnevernet gjennom prosessen med omsorgsovertakelse. Gjennom en grundig litteraturstudie har vi identifisert kritiske temaer relatert til maktløshet, stigma og behovet for tilpasset støtte, som fremhevet av Morgan et al. (2019), Otterlei et al. (2021), og Enlander et al. (2022). Disse funnene understreker viktigheten av en integrert og empatisk tilnærming innenfor barnevernet, som både kan adresse og mildne de psykologiske og sosiale utfordringene foreldrene står overfor under slike krevende omstendigheter (Håkansson & Sørli 2017, s. 10; Otterlei et al., 2021; Morgan et al, 2019; Enlander et al., 2022).

Studien viser et tydelig gap i barnevernets nåværende praksis når det gjelder å tilby effektiv støtte og oppfølging til foreldre under omsorgsovertakelsesprosesser (Otterlei et al., 2021). Dette reflekteres i foreldrenes opplevelser av utilstrekkelige støttetjenester og en følelse av å være marginalisert og stigmatisert (Otterlei et al., 2021, s. 205-207). Funnene antyder sterkt behovet for politiske og praksisendringer for å styrke barnevernets tilnærminger og tjenester (Enlander et al., 2021, s. 665).

Teoretisk bidrar denne studien til forståelsen av hvordan systemteori og juridiske rammer kan anvendes for å analysere og forbedre barnevernets praksis (Bufdir, u.å.; OsloMet, 2023). Ved å integrere disse teoretiske perspektivene, fremhever studien behovet for en mer holistisk tilnærming i barnevernets arbeid, som anerkjenner både individuelle og systemiske faktorer som påvirker familiedynamikker (Enlander et al., 2021, s. 666).

For videre forskning kan det anbefales å utføre studier som inkluderer primærdatainnsamling for å få en dypere og mer nyansert forståelse av temaet, (noe som var umulig i denne studien grunnet begrensninger etter retningslinjene) (Eradajaye, E. O., & Folkman, A. K., 2023, s. 6). Det ville også være fruktbart å undersøke langtidseffekter av forskjellige støttetiltak og deres effektivitet, spesielt i lys av foreldres og barns langsiktige velvære.

Samlet sett understreker denne studien viktigheten av å forbedre barnevernets støttetjenester, som kan bidra til å forbedre ikke bare individuelle og familiære utfall, men også samfunnets generelle tillit til barnevernet som en støttende, snarere enn inngripende, kraft i samfunnet (Otterlei et al., 2021, s. 192-193).

Kritikk av studien

Kritikk av studien setter søkelys på metodiske begrensninger og utfordringer knyttet til tolkningen av data og generaliserbarheten av funnene (Simundic, 2013, s. 12-15). Studiens avhengighet av sekundærdata i form av litteraturstudier gjør den sårbar for publikasjonsbias og begrenser muligheten til å kontrollere datakvaliteten direkte (Thidemann, 2019; Simundic, 2013, s. 12-15). Dette kan påvirke studiens evne til å representere et bredt spekter av foreldres erfaringer, spesielt når det gjelder minoritetsgrupper eller unike lokale forhold som kanskje ikke er dekket tilstrekkelig i den eksisterende litteraturen (Otterlei et al., 2021, s. 24-25).

I tillegg er det en risiko for at studien kan lide av konfirmeringsbias, hvor forskeren ubevisst favoriserer informasjon som bekrefter forhåndsoppfatninger eller hypoteser, noe som kan skjule mangelen på primærdatainnsamling (Simundic, 2013, s. 12-14). Dette kan lede til at viktige motstridende perspektiver eller variabler som påvirker foreldrenes opplevelser blir oversett (Simundic, 2013, s. 13-15).

En annen kritikk er at funnene hovedsakelig er basert på kvalitative data som ofte er subjektive og kan variere betydelig i tolkningen avhengig av forskerens perspektiv og metodiske tilnærming (Simundic, 2013, s. 12-15). Mens kvalitative studier gir dypere innsikt i deltakernes opplevelser, kan de mangle den kvantitative rigor som kreves for å etablere årsakssammenhenger eller for å kvantifisere problemets omfang (Eradajaye & Folkman, 2023; Simundic, 2013, s. 12-15).

Til tross for disse begrensningene, gir studien verdifull innsikt i et relativt under utforsket felt og fremhever viktige områder for videre forskning og praksis. For fremtidige studier ville det være fordelaktig å integrere både kvalitative og kvantitative metoder for å gi en mer balansert forståelse av fenomenet (Rognsaa, 2023). Videre kunne et større og mer variert utvalg gi bedre generaliserbarhet og representativitet av foreldres erfaringer over forskjellige kulturelle og sosiale kontekster (Simundic, 2012, s. 12-15).

Disse kritikkpunktene bør adresseres i kommende forskning for å styrke studiens gyldighet og pålitelighet, og for å gi mer hardføre anbefalinger for praksisendringer i barnevernet.

REFERANSELISTE

Aveyard, H. (2019). Doing a literature review in health and social care: a practical guide (Fourth edition.). McGraw-Hill Education; Open University Press.

Barne- og familiedepartementet. (2022, 14. oktober). Ny og meir tidsriktig barnevernslov trer i kraft 1. januar 2023. Regjeringa.no. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ny-og-meir-tidsriktig-barnevernslov-trer-i-kraft-1.-januar-2023/id2935286/> *(5 sider).

Barnevernsloven. (2021). Lov om barnevernstjenester (LOV-2021-06-18-97). Lovdata. <https://lovdata.no/lov/2021-06-18-97>

Bearbeidet fra "Omsorgsovertakelsesprosessen", av Anonym, u.å., Pinterest. (<https://no.pinterest.com/pin/63331938502870693/>). `<iframe src="https://assets.pinterest.com/ext/embed.html?id=63331938502870693" height="429" width="236" frameborder="0" scrolling="no" ></iframe>`

Bronfenbrenner, U. (1979). The ecology of human development: experiments by nature and design (p. xv, 330 page). Harvard University Press. *(114 sider).

Buudir. (u.å.). Familieråd i oppvekstsektoren og barnevernet. Buudir. Hentet 25.04.2024 fra <https://www.buudir.no/fagstotte/barnevern-oppvekst/foreldrestotte/foreldrestottende-tiltak/familierad/> *(8 sider).

Davidson, M. (2023, 18. oktober). Norway's Child Welfare Services under scrutiny. OsloMet. <https://www.oslomet.no/en/research/featured-research/norways-child-welfare-services-scrutiny> *(14 sider).

Drageset, S. & Ellingsen, S. (2010). Å skape data fra kvalitativ forskningsintervju. Sykepleien forskning. Hentet fra <https://sykepleien.no/sites/default/files/pdf-export/pdf-export-52930.pdf> *(13 sider).

Eide, K., & Rugkåsa, M. (2015). Barnevern i et minoritetsperspektiv. Tidsskriftet Norges barnevern, 92(2), 78–79. <https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1838-2015-02-01> *(2 sider).

Enlander, A., Simonds, L., & Hanna, P. (2022). Using the power threat meaning framework to explore birth parents' experiences of compulsory child removal. Journal of Community & Applied Social Psychology, 32(4), 665–680. <https://doi.org/10.1002/casp.2581>

Eradajaye, E. O., & Folkman, A. K. (2023). Retningslinjer for bacheloroppgaveskriving [PDF document]. Institutt for sosialfag, Universitetet i Stavanger.

Falck. (2006). Hva er det med familieråd? Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring. NOVA. <https://hdl.handle.net/20.500.12199/4920> *(4 sider).

Goffman, E. (1986). Stigma: notes on the management of spoiled identity. Touchstone. *(147 sider).

Granerud, A. M., Syrstad, E. & Andersen Nikolaisen, E. W. (2021). Etter fylkesnemnda - hva med foreldrene? Oppfølging av foreldre etter omsorgsovertakelse - ansvar og rollefordeling. <https://hdl.handle.net/11250/2760747> *(6 sider).

Helsebiblioteket. (2016). Medisinske og helsefaglige termer - MeSH på norsk og engelsk. <https://www.helsebiblioteket.no/innhold/artikler/legemidler/legemiddelaktuelt/medisinske-og-helsefaglige-termer-mesh-pa-norsk-og-engelsk>

Håkansson, C., & Sørli, A. (2017). Traumebevissthet i barnevernet. Tidsskrift for Norsk Psykologforening. Hentet fra <https://psykologtidsskriftet.no/frapraksis/2017/10/traumebevissthet-i-barnevernet> *(14 sider).

Johansen, T. B, Jardim Jacobsen, P. S. & Borge, T. C. (2022). Foreldreoppfølging i familievernet etter omsorgsovertakelse: en systematisk kartleggingsoversikt. Folkehelseinstituttet, Område for helsetjenester. <https://hdl.handle.net/11250/3043553> *(82 sider).

Kojan, B. H., & Lonne, B. (2012). A comparison of systems and outcomes for safeguarding children in Australia and Norway. *Child & Family Social Work*, 17(1), 96–107.

<https://doi.org/10.1111/j.1365-2206.2011.00776.x> *(10 sider).

Menneskerettsloven. (1999). Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (LOV-1999-05-21-30). Lovdata. <https://lovdata.no/lov/1999-05-21-30>

Menneskerettsloven. (1999). Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (LOV-1999-05-21-30). Vedlegg 8. FNs konvensjon om barnets rettigheter med protokoller (norsk oversettelse). (1989, 20. november). Lovdata. <https://lovdata.no/lov/1999-05-21-30>

Morgan, H. C., Nolte, L., Rishworth, B., & Stevens, C. (2019). ‘My children are my world’: Raising the voices of birth mothers with substantial experience of counselling following the loss of their children to adoption or foster care. *Adoption & Fostering*, 43(2), 137–154.

<https://doi.org/10.1177/0308575919848906>

Otterlei, M. T., Ilstad, J. T., & Paulsen, E. (2021). Foreldre i krise: foreldres opplevelser med en omsorgovertakelsesprosess. *Tidsskriftet Norges barnevern*, 98(3), 192–209.

<https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1838-2021-03-04>

Rognsaa, A. (2023). Bacheloroppgaven: skriveråd og regler for utformingen (2. utgave.). Universitetsforlaget. *(216 sider).

Sandberg, K. (2023). Barns og foreldres menneskerettigheter i barnevernet – er disse alltid forenlige? *Tidsskriftet Norges barnevern*, 100(2-3), 102–116.

<https://doi.org/10.18261/tnb.100.2-3.3> *(15 sider).

Simundic, A. (2013). Bias in research. *Biochemia Medica*, 23 (1), 12-15. Hentet fra

<https://doi.org/10.11613/BM.2013.003> *(10 sider).

Statistisk Sentralbyrå. (u.å.). Barnevern. Hentet fra <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/barne-og-familievern/statistikk/barnevern> *(11 sider).

Thidemann, I.-J., & Thidemann, Maria Uraiwan. (2019). Bacheloroppgaven for sykepleierstudenter: den lille motivasjonsboken i akademisk oppgaveskriving (2. utgave.). Universitetsforlaget. *(122 sider).

Aamodt, H.-A. (2018). Barnevernstjenesten – en polyfon organisasjon. Tidsskriftet Norges Barnevern, Vol.95, Utg.1. <https://www-idunn-no.ezproxy.uis.no/doi/full/10.18261/issn.1891-1838-2018-01-04#bibliography> *(14 sider).

Aarset, & Bredal. (2018). Omsorgsovertakelser og etniske minoriteter. En gjennomgang av saker i fylkesnemnda. Oslo Metropolitan University - OsloMet: NOVA. <https://hdl.handle.net/20.500.12199/3500> *(193 sider).

Totalt antall sider valgfritt pensum: 1000.

VEDLEGG

Vedlegg 1. Tabell 1. PICO-skjema norsk.

P:	I:	C:	O:
Foreldre/ omsorgspersoner som har vært eller er i kontakt med barnevernet på grunn av bekymringer for barnets velferd, herunder de som står overfor en omsorgsovertakelse, de som har gjennomgått omsorgsovertakelse,	De støtte- og oppfølgingstjenestene barnevernet tilbyr før, under og etter en omsorgsovertakelsesprosess. Dette inkluderer informasjonsmøter, veiledningssamtaler, støttegrupper, tiltak for foreldrekompetanseutvikling, og etterverns støtte for å fremme en mulig gjenforening.	Utgår.	Foreldres evne til å håndtere situasjonen, deres opplevelse av rettferdighet og rettigheter, effekten på deres mentale helse og velvære, kvaliteten på deres samhandling med barnet, og suksessraten av

og de som er i en ettervernprosess av en omsorgsovertakelse.			eventuelle gjenforeninger. Eventuelt foreldrenes tilfredshet med støtten, endringer i deres opplevelse av egen kompetanse, og forbedringer i familiens overordnede fungering.

Vedlegg 2. Tabell 2. Søkeord norsk.

Omsorgsovertak*, Foreld*, barnevern*, foreldreopplevelse*, foreldrestøtte i barnevern*, ettervern* i barnevern*	Barnevern* og tiltak eller støttetiltak, foreldreveiledning og barnevern*, tiltak eller støttetiltak og foreldrekompetanse, forebyggende arbeid og barnevern*		Foreld* og psykisk* helse i barnevernssak*, foreld* rettighetsopplevelse*, gjenforening* og barnevern*, foreldretillit og barnevern*

Vedlegg 3. Tabell 3. Søkeord engelsk.

Parent* and child welfare*, child* study and parent* experience, parent* support and child services, post-care	Child welfare support intervention*, parent* guid* and child welfare, parent* training		Parent* mental health and child welfare case*, parent* perception of justice and child protection,

proceedings for parents	program* and child protection*, preventative service* and child welfare		reunification success and child welfare, parent* trust and child welfare system

Vedlegg 4. Tabell 4. Inklusjons- og eksklusjonskriterier.

Inklusjonskriterier:	Eksklusjonskriterier:
- Publikasjonstype: Vitenskapelige artikler og forskningsrapporter, fagfelleverderte artikler. - Språk: Engelsk og norsk. - Tidsperiode: Publisert etter 2018. - Fokus: Studier som spesifikt adresserer foreldres opplevelser av støtte og oppfølging fra barnevernet i forbindelse med omsorgsovertakelse. - Populasjon: Foreldre og omsorgspersoner som har vært involvert i omsorgsovertakelsesprosesser, alle kjønn. - Studiedesign: Kvalitative og kvantitative studier som gir innsikt i foreldreperspektivet. - Geografisk plassering: Studier utført i varierte geografiske og kulturelle kontekster.	• Publikasjonstype: Ufagfelleverderte publikasjoner. • Språk: Artikler på andre språk enn engelsk og norsk, med mindre det finnes offisielle oversettelser på et av de inkluderte språkene. • Tidsperiode: Publikasjoner før 2018. • Fokus: Studier som primært fokuserer på andre aspekter av barnevernstjenester, som barns opplevelse eller systematisk analyse, med mindre de også inneholder signifikante data om foreldreperspektivet. • Populasjon: Studier som fokuserer på andre grupper enn foreldre som barnevernsarbeidere. • Studiedesign: Studier som ikke inkluderer original forskning.

	• Geografisk plassering: Studier som ikke er overførbare til norske forhold.

Vedlegg 5. Tabell 5. Søkehistorikk i Oria.no.

Søkedato	Søk nummer	Søkeord og ordkombinasjoner	Avgrensninger	Antall treff	Leste abstract	Leste artikler	Artikler inkludert
23.05.2024	1	(Parents OR Foreldre) AND (Child welfare services OR Barnevern) AND (Support OR Støtte)		8856			
	2	(Parents OR Foreldre) AND (Child welfare services OR Barnevern) AND (Support OR Støtte)	Fra 2018 til 2024, Fra fagfelleverderte tidsskrifter	8076	1	1	
	3	(Parents OR Foreldre) AND (Child welfare services OR Barnevern) AND (Support OR Støtte) AND (Care proceedings OR Omsorgsovertakelse)	Fra 2018 til 2024, Fra fagfelleverderte tidsskrifter	48	11		

	4	(Care proceedings OR Omsorgsovertakelse) AND (Parental rights OR Foreldrerettigheter) AND (Service quality OR Tjenestekvalitet)	Fra 2018 til 2024, Fra fagfelleverderte tidsskrifter	1			
	5	(Care proceedings OR Omsorgsovertakelse) AND (Parental rights OR Foreldrerettigheter)	Siste 5 år	21496			
	6	(Care proceedings OR Omsorgsovertakelse) AND (Parental rights OR Foreldrerettigheter)		19670			
	7	(Care proceedings OR Omsorgsovertakelse) AND (Parental rights OR Foreldrerettigheter) AND (Child welfare sevices OR Barnevern)	Fra 2018 til 2024, Fra fagfelleverderte tidsskrifter	1494			

	8	(Care proceedings OR Omsorgsovertakelse) AND (Parental rights OR Foreldrerettigheter) AND (Child welfare services OR Barnevern) AND (Parental experience OR Foreldres opplevelse)	Fra 2018 til 2024, Fra fagfelleverderte tidsskrifter	537			
	9	(Care proceedings OR Omsorgsovertakelse) AND (Parental rights OR Foreldrerettigheter) AND (Child welfare services OR Barnevern) AND (Parental experience OR Foreldres opplevelse) AND (Support OR Støtte)	Fra 2018 til 2024, Fra fagfelleverderte tidsskrifter	304	3	3	1
		(Care proceedings OR Omsorgsovertakelse) AND (Parental rights OR Foreldrerettigheter) AND (Child welfare services OR	Fra 2018 til 2024, Fra fagfelleverderte tidsskrifter, Tittel inneholder (Care proceedings OR Omsorgsovertakelse)	107	1	1	1

		Barnevern) AND (Parental experience OR Foreldres opplevelse) AND (Support OR Støtte)					

Vedlegg 6. Tabell 6. Søkehistorikk i GoogleScholar.

Søkedato	Søk nummer	Søkeord og ordkombinasjoner	Avgrensninger	Antall treff	Leste abstract	Leste artikler	Artikler inkludert
25.03.2024	1	(Care proceedings OR Omsorgsovertakelse) AND (Parental rights OR Foreldrerettigheter) AND (Child welfare seVICES OR Barnevern) AND (Parental experience OR Foreldres opplevelse) AND (Support OR Støtte)	2018-2024	245	6	6	1